

Materiál predkladá:

pplk. Ing. Peter Čarnecký
zástupca riaditeľa

Materiál obsahuje:

informáciu o činnosti
a výsledkoch FSJ za rok 2018

Obsah

Úvod	3
1. Finančná spravodajská jednotka	3
2. Neobvyklé obchodné operácie	4
2.1. Vybrané prípady riešenia NOO	13
2.2. Prognózy ďalšieho vývoja na úseku legalizácie a financovania terorizmu	17
3. Kontrolná a legislatívna činnosť	18
4. Medzinárodná spolupráca	20
4.1. Formy spolupráce	20
4.2. Spôsoby medzinárodnej komunikácie	20
4.3. Zastupovanie FSJ v medzinárodných organizáciách	21
5. Cezhraničné ohlasovanie	22
6. Zhodnotenie spolupráce s partnerskými subjektmi	23
KONTAKTNÉ ÚDAJE	25

Úvod

Finančná spravodajská jednotka národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru (ďalej len „FSJ“) opäť po roku spracovala správu o svojej činnosti vykonávanej v roku 2018.

Cieľom predkladanej správy je poskytnúť ucelený obraz o aktuálnom vývoji v oblasti boja proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu v roku 2018 v Slovenskej republike (ďalej len SR“) s určením prognóz ich ďalšieho vývoja a smerovania. V texte a v grafickom vyjadrení sú zachytené relevantné štatistické výstupy na úseku posudzovania neobvyklých obchodných operácií, na úseku kontrolnej činnosti, medzinárodnej spolupráce a analytickej činnosti za uplynulý rok.

Z činnosti vykonávanej FSJ, ktorú nemožno kvantifikovať je potrebné poukázať na finalizáciu procesu národného hodnotenia rizika legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu v podmienkach SR (ďalej len „NHR“), spojeného s prípravou Akčného plánu boja proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu a financovaniu rozširovania zbraní hromadného ničenia na obdobie rokov 2019 – 2022 (ďalej len „Akčný plán“) vo forme nelegislatívneho materiálu, ktorý bude v roku 2019 predložený na schválenie vládou SR.

Z legislatívneho hľadiska hodnotený rok priniesol ďalšiu novelu zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane pred legalizáciou“), v poradí už 12-tu, pričom hlavným cieľom novely zákona o ochrane pred legalizáciou bola transpozícia smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/849/ES z 20. mája 2015 o predchádzaní využívania finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60 a smernica Komisie 2006/70 (ďalej len „IV. AML smernica“), ktorá reflektovala odporúčania Výboru expertov Rady Európy Moneyval (ďalej len „výbor Moneyval“) a odporúčania Finančnej akčnej skupiny (Financial Action Task Force ďalej len „FATF“), v snahe účinne reagovať na neustály vývoj v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí a financovania terorizmu.

1. Finančná spravodajská jednotka

FSJ je jediný národný ústredný orgán v oblasti predchádzania a odhaľovania legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu. Ako špecializovaná jednotka Policajného zboru (ďalej len „PZ“) je organizačne začlenená pod Prezídium PZ a je neoddeliteľnou súčasťou národnej kriminálnej agentúry Prezídia PZ (ďalej len „NAKA“). FSJ sa vnútorne organizačne člení na štyri oddelenia:

- oddelenie neobvyklých obchodných operácií,
- oddelenie kontroly povinných osôb (ďalej len „KPO“),
- oddelenie medzinárodnej spolupráce a
- analytické oddelenie.

FSJ je zároveň súčasťou celosvetovej siete finančných spravodajských jednotiek, ktorých úlohou je uplatňovanie medzinárodných štandardov FATF v oblasti boja proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu.

Legislatívny rámec činnosti FSJ je tvorený predovšetkým zákonom o ochrane pred legalizáciou, zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1998 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o PZ“), zákonom č. 199/2004 Z. z. Colný zákon a o zmene a doplnení

niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „colný zákon“), právnymi aktmi Európskej únie a medzinárodnými zmluvami, ku ktorým SR pristúpila (najmä Viedenský dohovor, Varšavský dohovor a Palermský dohovor).

2. Neobvyklé obchodné operácie

Hlavnou úlohou FSJ je prijímať, analyzovať, vyhodnocovať a spracúvať hlásenia o neobvyklých obchodných operáciách (ďalej len „NOO“), čomu predchádza ohlasovacia povinnosť zákonom definovaných povinných osôb, najmä bánk a ostatných finančných inštitúcií, ale aj nefinančných inštitúcií (§ 5 zákona o ochrane pred legalizáciou). Legálna definícia NOO a demonštratívny výpočet NOO sú uvedené v § 4 zákona o ochrane pred legalizáciou.

Po prijatí hlásenia o NOO je vykonávaná analýza v rámci ktorej, sú získané informácie dopĺňané v intenciách zákona o ochrane pred legalizáciou a zákona o PZ. V závislosti od zistených skutkových okolností sú informácie z hlásení o NOO odstupované:

- orgánom činným v trestnom konaní (ďalej len „OČTK“) v prípade, že skutočnosti vyplývajúce z jednotlivých hlásení o NOO nasvedčujú tomu, že bol spáchaný trestný čin, resp. že vykonaním NOO môže byť spáchaný trestný čin a hrozí zmarenie, či sťaženie zaistenia príjmu z trestnej činnosti, alebo preverované informácie súvisia s už vedeným trestným konaním a môžu byť pre takéto konanie dôležité;
- útvarom PZ, najmä službe kriminálnej a finančnej polície na plnenie úloh podľa zákona o PZ, vrátane informácií k osobám, ktoré sú preverované z dôvodu podozrenia z páchania inej trestnej spadajúcej do ich pôsobnosti;
- správcovi dane (centrálne Finančnému riaditeľstvu SR ďalej len „FR SR“), ak sa vykonanou analýzou zistí, že informácie môžu odôvodňovať začatie daňového konania alebo môžu mať význam pre už prebiehajúce daňové konanie,
- príslušným útvarom členských štátov Európskej únie, najmä partnerský zahraničným spravodajským jednotkám (ďalej len „FIU“) ak ide o informácie s medzinárodným prvkom, ktoré môžu byť pre príslušnú FIU relevantné z pohľadu podozrenia z predikatívneho trestného činu prípadne legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu;
- oddeleniu KPO, ak je v súvislosti s preverovaním hlásenia o NOO zistené, že povinná osoba neplní alebo porušuje povinnosti uložené zákonom o ochrane pred legalizáciou.

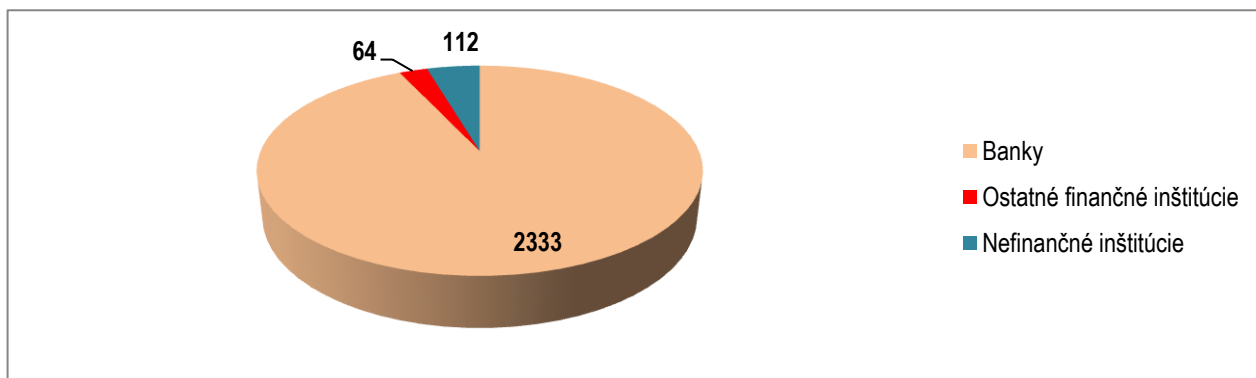
V prípadoch, kedy v rámci preverovania hlásenia o NOO neboli zistené také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali postúpenie informácie vyššie uvedeným subjektom, sú tieto informácie vkladané do poznatkového fondu komplexného informačného systému (ďalej len „KIS“) FSJ na ich ďalšie využitie v rámci preverovania iných prípadov.

V roku 2018 prijala FSJ od povinných osôb spolu 2509 hlásení o NOO v celkovej hodnote 1.350.869.599,- EUR.

Prijaté hlásenia o NOO možno podľa typu povinnej osoby rozdeliť do troch základných skupín:

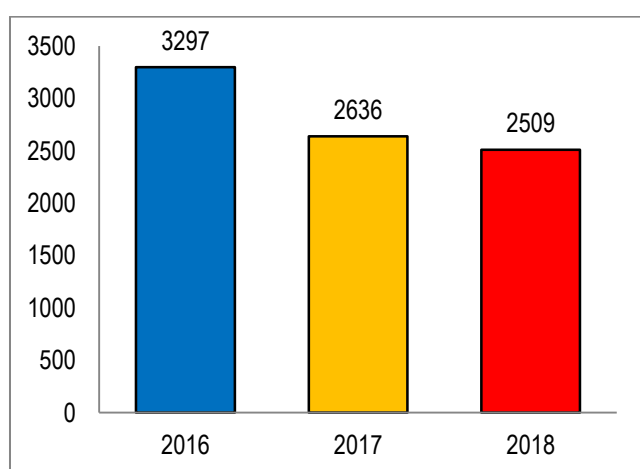
- hlásenia o NOO prijaté od bánk pôsobiacich na území SR vrátane Národnej banky Slovenska (ďalej len „NBS“) v celkovom počte 2333,
- hlásenia o NOO prijaté od ostatných finančných inštitúcií, ktoré nie sú bankou, v celkovom počte 64,
- hlásenia o NOO prijaté od nefinančných inštitúcií v celkovom počte 112.

Graf č. 1: Celkový počet prijatých hlásení o NOO za rok 2018

Zdroj: štatistické údaje FSJ

Graf č. 2: Dynamika vývoja prijatých hlásení o NOO v rokoch 2016 – 2018

Zdroj: štatistické údaje FSJ

Tabuľka č. 1: Počet prijatých hlásení o NOO za rok 2016 - 2018 od bánk

Banky pôsobiace na území Slovenska			
Povinná osoba	Počet hlásení o NOO		
	2018	2017	2016
NBS	53	59	79
Komerčné banky pôsobiace na území Slovenska	2280	2496	2994
Spolu	2333	2555	3073

Zdroj: štatistické údaje FSJ

Tabuľka č. 2: Počet prijatých hlásení o NOO za rok 2018 od ostatných finančných inštitúcií

Ostatné finančné inštitúcie	
Povinná osoba	Počet hlásení o NOO
Centrálny depozitár cenných papierov, obchodník s cennými papiermi	6
Poisťovňa	14
Dôchodková správcovská spoločnosť	1
Doplnková dôchodková spoločnosť	5
právnická osoba alebo fyzická osoba oprávnená vykonávať dražby mimo exekúcií, finančný prenájom alebo iné finančné	9
Platobná inštitúcia	24
Správcovská spoločnosť a depozitár	5
Spolu	64

Zdroj: štatistické údaje FSJ

Tabuľka č. 3: Počet prijatých hlásení o NOO za rok 2018 od nefinančných inštitúcií

Nefinančné inštitúcie	
Povinná osoba	Počet hlásení o NOO
Prevádzkovateľ hazardnej hry	106
Poštový podnik	2
Advokát alebo notár	4
Spolu	112

Zdroj: štatistické údaje FSJ

Z celkovo 2509 prijatých hlásení o NOO bolo do poznatkového fondu pre prípadné ďalšie využitie založených 824 informácií. Po dôslednej analýze prijatých hlásení o NOO, spracovaní a následnom vyhodnotení a s ohľadom na zistené skutočnosti, ktoré informácie sú, resp. môžu byť relevantné pre konkrétne subjekty, FSJ poskytla najmä:

- OČTK 252 informácií,
- národným jednotkám NAKA 295 informácií, z toho 60 informácií národnej protiteroristickej jednotke NAKA,
- krajským a okresným riaditeľstvám PZ 313 informácií,
- FR SR 980 informácií,
- oddeleniu KPO 2 informácie,
- zahraničným FIU 374 informácií.

Inštitút zdržania NOO podľa § 16 zákona o ochrane pred legalizáciou vykonaný povinnou osobou je významný právny úkon v rámci efektívneho boja proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti, ktorý je využitý v prípade, ak hrozí nebezpečenstvo, že vykonaním NOO môže byť zmarené alebo podstatne sťažené zaistenie príjmu z trestnej činnosti alebo prostriedkov určených na financovanie terorizmu.

V roku 2018 bolo z počtu prijatých hlásení o NOO zdržaných celkovo 71 NOO s celkovou hodnotou 4 017 793,52 EUR, z toho v jednom prípade na žiadosť partnerskej FIU a v jednom prípade na žiadosť FSJ. Informácie z týchto hlásení boli v 44 prípadoch odstúpené vecne a miestne príslušným OČTK na ďalšie konanie v zmysle ustanovení Trestného poriadku.

Tabuľka č. 4: Štatistický prehľad zdržaných NOO za rok 2018

Celkový počet zdržaných NOO	71
Zdržanie NOO povinnou osobou	69
Zdržanie NOO na žiadosť FSJ	1
Zdržanie NOO na žiadosť zahraničnej FIU	1
Odstúpenie zdržanej NOO vecne a miestne príslušnému OČTK	44
Celková hodnota zdržaných NOO	4 017 793,52 EUR

Zdroj: štatistické údaje FSJ

Odmietnutie uzavretia obchodného vzťahu, ukončenie obchodného vzťahu alebo odmietnutie vykonania obchodu podľa § 15 zákona o ochrane pred legalizáciou zo strany povinnej osoby bolo zrealizované v roku 2018 v 298 prípadoch s hodnotou obchodov v celkovej sume 51.147.046,- EUR.

V súvislosti s informáciami odstúpenými OČTK, FSJ za rok 2018 eviduje 22 príkazov vydaných prokurátorom na zaistenie finančných prostriedkov na účte, v celkovej hodnote 1 024 951,- EUR.

Podľa zákona o ochrane pred legalizáciou FSJ informuje povinnú osobu o účinnosti hlásenia o NOO a o jednotlivých postupoch, ktoré nadväzujú na prijatie tohto hlásenia. Za týmto účelom požaduje FSJ od OČTK informácie (tzv. „spätné väzby“) o výsledkoch preverovania zaslaných informácií a o ďalších postupoch, ktoré boli v danej veci vykonané. Nakoľko získavanie spätných väzieb (počty začatých trestných stíhaní, vznesených obvinení, návrhy na podanie obžaloby až po odsúdenia) je dynamický proces dlhodobejšieho charakteru, môže nastať rozdiel v číselných hodnotách v čase získavania štatistických podkladov pre spracovanie výročnej správy, v porovnaní s istým časovým odstupom. Vzhľadom na uvedené, poskytuje tabuľka č. 5 prehľad o postupoch OČTK s aktualizovanými údajmi za roky 2017 a 2016, pričom pôvodné hodnoty vo výročných správach sú uvedené v zátvorkách.

Tabuľka č. 5: Postup OČTK po odstúpení informácií v zmysle § 26 ods. 2 písm. b) zákona o ochrane pred legalizáciou

Postup OČTK po získaní informácie z FSJ	Počet prípadov (2018)	Počet prípadov (2017)	Počet prípadov (2016)
Začatie trestného stíhania podľa § 199 Trestného poriadku - vo všetkých prípadoch	47	78	58 (52)
Začatie trestného stíhania podľa § 199 Trestného poriadku - za trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233, § 234 Trestného zákona	33	52	29 (25)
Začatie trestného stíhania podľa § 199 Trestného poriadku - za iný trestný čin	14	26	29 (30)
Vznesenie obvinenia podľa § 206 Trestného poriadku za trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233, § 234 Trestného zákona	1	3 (0)	2 (0)
Vznesenie obvinenia podľa § 206 Trestného poriadku - za ostatné trestné činy	6	4 (2)	1 (0)
Zastavenie trestného stíhania podľa § 215 Trestného poriadku	0	1	2 (1)
Odmietnutie začatia trestného stíhania podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku	11	20 (19)	10 (7)
Zaistenie peňažných prostriedkov podľa § 95 Trestného poriadku	22	20	30

Zdroj: štatistické údaje FSJ

V roku 2018 FSJ eviduje sedem prípadov, kedy bolo vznesené obvinenie podľa § 206 Trestného poriadku, v jednom prípade bolo vznesené obvinenie osobe za trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 Trestného zákona, v ďalších prípadoch ide prevažne o trestný čin podvodu podľa § 221 Trestného zákona. V dvoch prípadoch z uvedených siedmich, evidujeme aj návrh na podanie obžaloby podľa § 209 Trestného poriadku za trestný čin podvodu podľa § 221 Trestného zákona.

Z údajov, ktoré boli FSJ poskytnuté útvarmi PZ Ministerstva vnútra SR (MV SR), z Kriminálneho úradu finančnej správy (KÚFS), z trestného odboru Generálnej prokuratúry SR (GP SR), Úradu špeciálnej prokuratúry (ÚŠP GP SR) a Ministerstva spravodlivosti SR (MS SR) spracovala FSJ ucelený štatistický výstup k celkovému počtu podnetov na trestné stíhanie, začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, spôsobe ukončenia, k počtu identifikovaných, následne stíhaných, obžalovaných a odsúdených osôb v prípadoch legalizácie príjmu z trestnej činnosti a v prípadoch financovania terorizmu, ktorý poskytuje v prehľadnej forme tabuľka č. 6.

Z podkladov poskytnutých útvarmi PZ bolo zistené, že národná protiteroristická jednotka NAKA eviduje v roku 2018 dve začaté trestné stíhanie za financovanie terorizmu podľa § 419c Trestného zákona, ostatné orgány verejnej moci neevidujú v roku 2018 žiadny prípad, kedy by bol daný podnet na trestné stíhanie a kedy by bolo začaté trestné stíhanie, vznesené obvinenie, podaná obžaloba, či vydaný právoplatný rozsudok vo veci vyššie uvedeného trestného činu.

Tabuľka č. 6: Štatistické údaje k trestným činom legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 a § 234 Trestného zákona a financovania terorizmu podľa § 419c Trestného zákona

Ustanovenie Trestného poriadku	MV SR									GP SR						MS SR									KÚFS								
	rok 2018			rok 2017			rok 2016			rok 2018		rok 2017		rok 2016		rok 2018			rok 2017			rok 2016											
	Počet vecí	Počet osôb	Škoda v eurách	Počet vecí	Počet osôb	Škoda v eurách	Počet vecí	Počet osôb	Škoda v eurách	Počet vecí	Počet osôb	Počet vecí	Počet osôb	Počet vecí	Počet osôb	Počet skutkov	Počet osôb	Škoda v eurách	Počet skutkov	Počet osôb	Škoda v eurách	Počet skutkov	Počet osôb	Škoda v eurách	Počet skutkov	Počet osôb	Škoda v eurách	Počet skutkov	Počet osôb	Škoda v eurách			
1. Podnet na trestné stíhanie	40	42	688.287	33	47	34.844.038	41	54	868.019	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	1	0	85.950	
2. § 199 Začatie trestného stíhanie	95	x	33.387.198	91	x	38.686.978	111	x	13.874.895	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	1	1	85.950	1	0	85.950	
3. § 206 Vznesenie obvinenia	45	46	12.528.960	13	75	144.182.829	17	20	750.267	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0		
4. § 209 Skončenie vyšetrovania a skráteného vyšetrovania s NPO	7	9	3.150.734	7	7	104.265	11	20	3.925.422	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0		
5. § 215 Zastavenie trestného stíhanie	8	3	280.822	7	5	234.000	6	2	53.558	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0		
6. § 228 ods. 1, 2 Prerušenie trestného stíhanie	32	12	11.684.573	32	9	4.863.397	45	16	5.562.890	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0		
7. § 228 ods. 5 Pokračovanie v trestnom stíhaní	5	4	1.017.529	5	2	725.196	11	6	281.392	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0		
8. § 233, 234 Obžaloba	-	-	-	-	-	-	-	-	-	*	20	*	82	24	42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
9. § 331 Dohoda o vine a treste	-	-	-	-	-	-	-	-	-	*	0	*	13	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
10. § 284 Rozsudok (právoplatný)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	*	25	*	28	14	18	11	22	x	-	12	121.956	-	18	737.205	-	-	-	-	-	-	-	-	

Zdroj: štatistické údaje z útvarov PZ MV SR, GP SR (Tr. odbor GP SR + ÚŠP GP SR), MS SR, KÚFS

*Trestný odbor GP SR vedie štatistické údaje na ukončené trestné stíhanie osôb, z uvedeného dôvodu nie je možné vyčíslit počty vecí, resp. prípadov za GP SR.

Z analýzy hlásení o NOO vyplynulo, že medzi najčastejšie prípady legalizácie príjmov z trestnej činnosti a ich naviazaniu na predikatívnu trestnú činnosť v roku 2018 patrili:

- 1) Podvody, konkrétne tzv. CEO podvody, internetové podvody, ale i prípady podvodného konania, tzv. phishing a jeho ďalšie variácie (tieto prípady boli odstupované príslušným OČTK).

Mierne rastúci trend zaznamenali CEO podvody spočívajúce v tzv. odkláňaní platieb, pri ktorých spravidla dochádzalo k neoprávnenému nabúraníu sa do e-mailovej komunikácie medzi reálne obchodujúcimi partnerskými spoločnosťami. Obchodná strana, ktorá platí za tovar v dobrej viere, je o zmene platobného styku svojho obchodného partnera informovaná prostredníctvom podvodného e-mailu, ktorý sa vyznačuje vysokým stupňom autentickosti údajov. Platba za tovar je následne presmerovaná na vopred pripravený účet otvorený v banke spravidla v inej krajine než v tej, v ktorej je dislokovaný obchodný vzťah. Finančné prostriedky z takýchto účtov sú ďalej prevádzané na bankové účty zriadené v tretích krajinách, resp. sú realizované okamžité hotovostné výbery uskutočňované nastrčenými osobami. V menšej miere boli zaznamenané aj prípady, kedy išlo o účty vedené v bankách s domicilom vo Veľkej Británii, pričom existujú indície, že tieto účty sú zakladané pre osoby, ktoré v rámci migrácie obyvateľstva z tretích krajín získali azyl vo Veľkej Británii a sú využívané v tejto veci páchatelmi v pozícii bielych koní.

Z ohlásených prípadov vyplynulo, že v prevažnej miere medzi subjekty, ktoré ovládali a disponovali s vopred pripravenými účtami na prijatie „odklonených platieb“, patrili občania Slovenska, ale aj cudzinci (najmä občania Maďarska a Talianska), v kooperácii s ďalšími páchatelmi rôznej národnosti a obchodné spoločnosti so sídlom v Maďarsku. V prípade poškodených spoločností išlo prevažne o obchodné spoločnosti sídliace vo Francúzsku, Dánsku, Fínsku a pod.

V roku 2019 možno pri CEO podvodoch predpokladať ich nárast, nakoľko neexistujú preventívne opatrenia smerujúce k ich zamedzeniu. Prechádzať takýmto podvodom možno len dôslednou a neustálou kontrolou údajov uvádzaných v dokumentoch/dokladoch v rámci realizácie obchodného vzťahu dvoch partnerských spoločností.

Ďalšiu nemenej významnú skupinu ohlásených NOO, avšak s klesajúcou tendenciou, tvorili internetové podvody súvisiace s predstieraným predajom tovaru spotrebného charakteru, osobných automobilov, elektroniky a rôznych priemyselných zariadení. Predstieraný predaj bol viazaný na zaplatenie zálohy, prípadne celej kúpnej ceny na vopred pripravený účet v zahraničí, pričom k dodaniu tovaru zo strany predávajúceho nedošlo.

- 2) Markantnú časť v ohlásených NOO tvorila aj latentná kriminalita spojená s daňovou trestnou činnosťou. K významným prvkom, ktoré boli využívané pri daňovej trestnej činnosti, patrili:
  - o zapojenie fiktívnych a schránkových spoločností do zložitých obchodných schém a karuselových reťazcov s cieľom zakrytia páchanej daňovej trestnej činnosti, pri ktorej dochádza k optimalizácii nákladov za účelom zníženia základu pre výpočet dane, ako aj ovplyvneniu výplaty nadmerných odpočtov niektorých spoločností vystupujúcich v rámci reťazca,
  - o sídla obchodných spoločností sú na adresách, ktoré sú využívané ako virtuálne sídlo,
  - o v orgánoch slovenských spoločností a pri dispozičných oprávneniach k účtom spoločností často vystupujú osoby rozdielnej štátnej príslušnosti,
  - o uprednostnenie realizácie reťazových bezhotovostných prevodov prostredníctvom služby internetbanking v kombinácii s hotovostnými výbermi, príp. vkladmi za využitia tretích osôb tzv. „bielych koní“, ktorých cieľom je sťaženie zistenia pôvodu peňažných prostriedkov na vstupe do karuselu a v prípade finálnych hotovostných operácií v karuseli aj sťaženie identifikácie ďalšieho finančného toku,

- využívanie podnikateľských účtov slovenských a zahraničných právnických osôb na tranzit finančných prostriedkov cez SR,
  - využívanie daňových rajov a offshore spoločností na umiestňovanie výnosov z trestnej činnosti.
- 3) Využívanie hráčskych kont a anonymných predplatených kariet (*paysafecard*) s následným prevodom prostriedkov z hráčskeho konta na osobný účet bez účasti na hre.

Táto schéma transakcií medzi hráčskymi kontami umožňuje využívanie hráčskych kont na vytvorenie legálneho rámca pri transakciách s finančnými prostriedkami pochádzajúcimi z anonymných platobných kanálov bez preukázania ich pôvodu. Prostriedky boli následne majiteľom hráčskych kont vyplácané na bankové účty, z ktorých boli vyberané v hotovosti. Väčšina takýchto ohlásených NOO bola zároveň spojená s oznámením o ukončení obchodného vzťahu s majiteľmi hráčskych kont.

Medzi indikátory potenciálnej legalizácie pri ohlasovaných NOO patria:

- využívanie hráčskeho konta inými osobami ako zriaďovateľom hráčskeho konta, nakoľko pri hrách online je využívaná tá istá IP adresa,
- konečným užívateľom výhod hráčskeho konta a účasti na hazardnej hre nemusí byť hráč, na ktorého je hráčske konto registrované, ale iné neznáme osoby,
- dobíjanie hráčskeho konta, napr. cez platobný kanál PAYSAFECARD, t.j. prostredníctvom predplatených kariet, ktoré je možné zakúpiť bez identifikácie kupujúceho u rozličných predajcov v SR i zahraničí, ako aj prostredníctvom internetu,
- výsledkom účasti v hazardnej hre je výhra spravidla rovnajúca sa vkladu, resp. aj v prípade veľkej pravdepodobnosti výhry sa hráči vzdávajú šance na výhru a postupujú tak, aby bolo s istotou zabezpečené navrátenie vkladu,
- vyplatenie výhry na bankový účet.

4) Obchody realizované virtuálnou digitálnou menou Bitcoin

Išlo o prípady obchodovania s bitcoinmi ohlasované povinnými osobami prevažne z dôvodu, že neexistuje prakticky možnosť preveriť obchodovanie s touto virtuálnou menou. Hlásenia obsahovali aj informácie ku konkrétnym obchodom – nákupom tejto meny, ktoré spočiatku indikovali, že mohlo dôjsť aj k poškodeniu obchodnej strany, ale z dôvodu anonymného obchodovania na virtuálnych platformách nebolo možné ďalej zabezpečiť také podklady a informácie, ktoré by tento predpoklad potvrdili. Virtuálne meny a konkrétne mena Bitcoin nie je naďalej národnou menou v krajinách Európskej únie (EÚ) a taktiež nie je pod dohľadom a reguláciou NBS.

Z hľadiska novoidentifikovaných metód bolo v roku 2018 zaznamenaných niekoľko prípadov, v rámci ktorých boli zakladané osobné účty občanmi SR (aj účty pre maloletých), na ktoré boli následne smerované platby zo zahraničia v stovkách/tisícoch EUR, ktoré boli následne vyberané v hotovosti prostredníctvom platobných kariet z ATM situovaných v africkom štáte Benin. Kreditné platby zo zahraničia boli deklarované s popisom ako sprostredkovateľský poplatok za úver, provízia, príspevok, dar, výpomoc a pod. klienti – občania SR uvádzali, že platobné karty k založeným účtom zasielali kuriérskou službou do zahraničia, pri otvorení účtu často nevedeli reagovať (nevedeli spresniť účel otvorenia účtu, operácie na účte, platby zo zahraničia, výbery z účtu v Benine a pod.).

V rámci platieb, ktoré občania SR prijali zo zahraničia, boli aj platby, neskôr identifikované ako podvodné. V zistených prípadoch boli zainteresovaní občania SR – klienti sociálne a ekonomicky slabšieho postavenia, príp. staršieho veku, ich komunikácia s bankou pri otvorení účtu často vykazovala znaky nedostatočnej orientácie v problematike. Uvedené skutočnosti by mohli indikovať, že išlo o obdobný systém nelegálneho vylákania finančných prostriedkov, ktorý bol v minulosti zaznamenaný ako tzv. „nigérijské listy“. FSJ zaznamenala prípady takýchto zahraničných platieb,

pričom následne boli finančné prostriedky pred finálnym hotovostným výberom z ATM v Benine ešte prevádzané medzi osobnými účtami takýchto občanov, pravdepodobne za účelom zahmlenia finančného toku a sťaženia zistenia pôvodu prostriedkov.

Tabuľka č. 7: Štatistický prehľad najčastejších spôsobov realizovania NOO v roku 2018

Typ NOO	Počet hlásení o NOO	Hodnota obchodu v EUR
Bezhotovostný platobný styk	1886	1 160 982 480
Hotovostné operácie	1243	306 748 679,5
Zahraničný platobný styk	1105	822 071 764
NOO s prvkom „offshore“	67	102 560 059
CEO podvod	95	10 797 881
Phishing	22	1 784 251
Poistenie	14	827 437
Reality	48	20 357 840
Internetový podvod	40	376 407
Falošné cenné papiere	2	27 670 000
Hazard	108	3 546 789

Zdroj: štatistické údaje FSJ

2.1. Vybrané prípady riešenia NOO

„Finančný agent“

FSJ prijala v novembri 2018 hlásenia o NOO od povinnej osoby Banky A týkajúce sa operácií na osobnom účte osoby B, konkrétne opakujúcich sa kreditných bezhotovostných platieb rádovo v stovkách až tisíckach EUR z rôznych osobných účtov, po ktorých nasledovali výbery v hotovosti, resp. platby súvisiace s hazardom (hracie automaty). Za obdobie mesiacov september a október roku 2018 dosiahli kredity sumu 36 720,- EUR. Pri vykonávaní starostlivosti vo vzťahu ku klientovi zamestnanci banky zistili, že osoba B vykonáva finančné sprostredkovanie pre spoločnosť C ako podriadený finančný agent, pričom svoj osobný účet používa na prijímanie vkladov k uzatvoreným poisťným zmluvám. Podľa výpisu z účtu vykonávala osoba B popísanú činnosť na svojom účte dlhšiu dobu.

V tejto súvislosti oslovila FSJ spoločnosť C, ktorá uviedla, že vybrané platby prijaté na účet osoby B sa podľa použitého variabilného symbolu podobajú na čísla návrhov jej poisťných zmlúv a konštatovala podobnosť s jej číselníkom, avšak nevedela potvrdiť ani vyvrátiť, či ide o jej klientov. Podľa uzatvorených zmlúv nie sú podriadení finanční agenti (teda ani osoba B) oprávnení prijímať platby poisťného od klientov, tzn. nie sú oprávnení inkasovať poisťné.

Ďalším preverovaním bolo zistené, že osoba B pod hlavičkou spoločnosti C na sfalšovaných tlačivách uzatvárala zmluvy o sprostredkovaní investovania finančných prostriedkov, pričom vylákané finančné prostriedky si nechávala previesť na svoj osobný účet hoci vedela, že sľúbené stanovené úroky, ako ani investované finančné prostriedky, nebude klientom schopná vyplácať, čím vytvorila tzv. pyramidovú štruktúru investovania bez reálneho zhodnocovania finančných prostriedkov.

FSJ odstúpila túto informáciu príslušnému OČTK, ktorý začal trestné stíhanie pre podozrenie zo spáchania pokračovacieho zločinu podvodu. Celková spôsobená škoda podľa vyjadrenia osoby B bola cca vo výške 400 000,- EUR, pričom zadokumentovaná škoda zo strany OČTK predstavuje sumu 189 100,- EUR.

„CEO podvod 1“

FSJ prijala v januári 2018 od povinnej osoby Banka A hlásenie o NOO týkajúce sa dvoch podvodných platieb smerujúcich od dvoch zahraničných spoločností B a C z účtov vedených v Nemecku v celkovej sume 178 000,- EUR. Obe zahraničné platby boli v rovnakej sume 89 000,- EUR a boli pripísané na ten istý účet vedený Bankou A pre osobu D. Zahraničná banka žiadala vrátiť tieto finančné prostriedky späť na zahraničné účty spoločností B a C z dôvodu podvodu a zaslala aj kópiu trestného oznámenia. Nakoľko sa banka o podvodných platbách dozvedela včas, ešte pred nakladaním s finančnými prostriedkami, vykonala technické opatrenia na účte osoby D a po pokuse o nakladanie s finančnými prostriedkami na účte osoby D prostredníctvom služby Internetbanking následne pristúpila k zdržaniu v zmysle § 16 zákona o ochrane pred legalizáciou.

Analýzou hlásenia o NOO bolo zistené, že prevodu oboch vyššie uvedených zahraničných platieb zo zahraničných účtov predchádzalo „hacknutie“ elektronickej obchodnej komunikácie majiteľa zahraničných účtov subjektov B a C a pôvodné platby boli presmerované na nesprávny účet patriaci osobe D.

FSJ následne spracovala informáciu, ktorú odstúpila príslušnému OČTK, ktorý na základe tejto informácie začal trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmov z trestnej činnosti v štádiu pokusu. Prokuratúra následne zaistila na účte osoby D peňažné prostriedky v celkovej hodnote 178 000,- EUR.

„CEO podvod 2 s následnou legalizáciou“

FSJ prijala koncom roka 2017 a začiatkom roka 2018 viacero hlásení od jednej povinnej osoby Banky A týkajúce sa NOO súvisiacich s páchaním s tzv. CEO podvodov a následnou legalizáciou príjmov z takto páchanej trestnej činnosti, pričom uvedená trestná činnosť bola páchaná na viacerých bankových účtoch rôznych osôb, ktoré boli všetky založené vždy u jednej povinnej osoby Banky A – na jej rôznych pobočkách.

V uvedených prípadoch dochádzalo k páchaniu čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu legalizácie príjmu z trestnej činnosti. Vo všetkých prípadoch uvádzaných v jednotlivých hláseniach povinnej osoby Banky A bol modus operandi totožný – rôzne osoby, ktoré si založili bankové účty u povinnej osoby Banky A na tieto prijímali finančné prostriedky výlučne zo zahraničných bankových účtov (ako napr. Čína, Česká republika, Saudská Arábia, Spojené kráľovstvo, Turecko, Nemecká spolková republika, Švajčiarsko, Litva, India, Španielsko, Maroko). Uvedené finančné prostriedky pochádzali z CEO podvodov, čo bolo zrejmé aj zo žiadostí zahraničných bánk o vrátenie predmetných finančných prostriedkov. Časť finančných prostriedkov pripisovaných na bankové účty povinnej osoby Banky A bola v zmysle § 16 zákona o ochrane pred legalizáciou zdržaná, resp. následne zaistená OČTK, väčšina však bola ďalej prevádzaná predovšetkým na ďalšie zahraničné bankové účty, prípadne vyberaná v hotovosti a časť pripísaných prostriedkov bola obratom povinnou osobou Bankou A vrátená späť na účty odosielateľov po ich pripísaní (prípadne ešte pred ich pripísaním).

Celková suma finančných prostriedkov pripísaných, resp. smerovaných (vrátane tých, ktoré boli vrátené ich odosielateľom) na slovenské bankové účty zriadené tretími osobami zo zahraničia bola vo výške 1 119 260,27 EUR.

FSJ v predmetných prípadoch spracovala viaceré informácie, ktoré odstúpila príslušnému OČTK, ktorý na základe týchto informácií jednotlivé čiastkové konania pospájal a začal trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmov z trestnej činnosti. Následne bolo OČTK vznesené obvinenie páchatelovi B pre obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti spáchaného formou spolupáchatelstva. V priebehu vyšetrovania OČTK bolo zistené, že páchatel B, či už sám,

najčastejšie však sprostredkovane prostredníctvom tretích osôb (sprostredkovateľov) vyhľadával ďalšie osoby, ktoré požiadal, aby si za rôznu výšku odmeny (rádovo nie viac ako niekoľko desiatok EUR) u povinnej osoby Banky A založili bankový účet. Uvedené osoby po založení predmetných účtov odovzdali páchatelovi B priamo, najčastejšie však prostredníctvom tretích osôb, ktoré vystupovali ako sprostredkovatelia, prístupové údaje k internet bankingu zriadenému k ich novozaloženému účtu, ako aj platobné karty zriadené k týmto účtom, na základe čoho bol schopný páchateľ B týmito účtami voľne disponovať.

„Afrika – zneužitie platobnej karty“

FSJ prijala vo februári 2018 od povinnej osoby Banky A hlásenie o NOO, v ktorom bola Banka A emailom upozornená na možné podvodné konanie v súvislosti s účtom osoby B.

Na základe uvedeného vyzvala Banka A osobu B na vysvetlenie pôvodu došlých zahraničných platieb na jej účet z krajín Európskej únie (ďalej len „EÚ“), ako aj zrealizovaných výberov z účtu prostredníctvom platobnej karty v Afrike, v krajine Benin prevažne v meste Calavi.

Osoba B k platbám uviedla, že žiadala o požičanie finančných prostriedkov cez internet neznámu osobu C a platobnú kartu stratila. Číslo karty aj s číslom účtu poskytla neznámej osobe C, ktorá jej mala poskytnúť pôžičku. Na základe týchto informácií Banka A platobnú kartu osoby B zablokovala.

Za obdobie od založenia účtu v roku 2017 bolo na účet osoby B pripísaných spolu 140 kreditných platieb v celkovej sume 59 021,- EUR, najmä z Holandska (39x), Talianska (11x), Nemecka (10x), ale aj zo Slovenska (29x) a Česka (15x). Debetné transakcie platobnou kartou boli realizované v celkovej sume 61 544,- EUR (169 hotovostných výberov). Prevažná väčšina výberov platobnou kartou v Benine bola schválená (výbery boli realizované) a držiteľ karty zadal správny PIN kód. Banka A na žiadnu z došlých pripísaných platieb na účte osoby B neevidovala reklamáciu od príkazcu platby a ani žiadosť o vrátenie platby.

Banka A vo svojom systéme zaznamenala aj ďalšie osoby, ktoré na svoje účty prijímali platby od rôznych subjektov. Prostriedky boli následne taktiež vyberané v africkej krajine Benin v meste Calavi a žiadna z prijatých platieb nebola reklamovaná.

FSJ spracovala ucelenú informáciu, odstúpila príslušnému OČTK a tento následne začal trestné stíhanie pre prečin legalizácie príjmu z trestnej činnosti.

2.2. Prognózy ďalšieho vývoja na úseku legalizácie a financovania terorizmu

Na základe analýzy doterajšieho vývoja trendov v oblasti legalizácie a financovania terorizmu za súčasného zohľadnenia získaných informácií, existujúcich okolností a aktuálnych udalostí v Slovenskej republike, možno v nasledujúcom období predpokladať generovanie príjmov:

- páchaním majetkovej trestnej činnosti formou internetových podvodov a tzv. CEO podvodov,
- páchaním rôznych aj nových foriem daňovej trestnej činnosti,
- využívaním daňových rajov a offshore spoločností a zapájanie schránkových a fiktívnych spoločností do zložitých obchodných schém;

- využívaním hráčskych kont s cieľom vytvoriť legálny právny titul na preukázanie pôvodu finančných prostriedkov;
- využívaním obchodovania s virtuálnymi menami.

3. Kontrolná a legislatívna činnosť

Oddelenie KPO zabezpečuje v rámci vnútornej organizácie FSJ kontrolu plnenia a dodržiavania povinností vyplývajúcich povinným osobám zo zákona o ochrane pred legalizáciou.

Kontrolná činnosť za rok 2018 bola realizovaná predovšetkým na základe plánu kontrol na rok 2018. Do plánu kontrol boli jednotlivé kategórie povinných osôb navrhnuté na základe rizikovo orientovaného prístupu, a to najmä zo získaných poznatkov a informácií z predchádzajúcich kontrol povinných osôb, ďalej na základe podnetov a informácií od ostatných zložiek PZ, poznatkov o rôznych pochybeniach a neplnení si niektorých zákonných povinností získaných pri spracovaní hlásení o NOO. Plán kontrol na rok 2018 taktiež zohľadňoval poznatky získané v súvislosti s realizáciou NHR a relevantných podnetov zaslaných fyzickými a právnickými osobami.

Pri výkone kontroly sa pracovníci oddelenia KPO zameriavali na kontrolu riadneho vykonávania starostlivosti vo vzťahu ku klientovi, posudzovania obchodov, zdržania a ohlasovania NOO, ako aj na uplatňovanie zásady „poznaj svojho klienta“ („Know Your Customer“), čo znamená získanie dostatočných informácií o charaktere očakávaných obchodov klienta a akejkoľvek predvídateľnej schémy ním uskutočňovaných finančných operácií.

V roku 2018 bolo vykonaných celkom desať kontrol, pričom pomer medzi subjektmi z finančného sektora a nefinančného sektora bol 1:1. V piatich prípadoch bolo začaté správne konanie za porušenie zákona o ochrane pred legalizáciou a bola uložená pokuta v celkovej výške 27 500,- EUR. V troch prípadoch nebolo zistené porušenie zákona a v dvoch prípadoch nebolo doposiaľ meritórne rozhodnuté.

Zároveň oddelenie KPO vykonávalo úkony za účelom právoplatného ukončenia piatich kontrol z roku 2017.

Tabuľka č. 9: Štatistické údaje o počte kontrol, počte uložených pokút, výške uložených pokút v rokoch 2016 až 2018

Rok	Počet kontrol	Spôsob ukončenia kontrol			Výška sankcií v EUR
		Bez sankcie	Sankcia	Nerozhodnuté	
2016	6	0	6	0	41 600
2017	5	0	5	0	49 200
2018	10	3	5	2	27 500

Zdroj: štatistické údaje FSJ

Pri výkone kontrolnej činnosti boli oddelením KPO, v nadväznosti na ustanovenia zákona o ochrane pred legalizáciou, najčastejšie zistené nedostatky súvisiace s neúplným, či nedostatočne vypracovaným programom vlastnej činnosti povinnej osoby (§ 20 ods. 1 a 2), s neposkytnutím potrebnej súčinnosti pre účely kontroly (§ 30 ods. 1 až 3), v nevykonaní základnej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi podľa § 10 zákona o ochrane pred legalizáciou (nedostatočná identifikácia klienta a jej overenie v rozsahu § 7 a § 8, v nezisťovaní účelu a plánovanej povahy obchodného vzťahu, nezistení konečného užívateľa výhod a pôvodu finančných prostriedkov), ďalej v nevykonaní zvýšenej starostlivosti vo vzťahu ku klientovi (§ 12), v neposudzovaní obchodov podľa § 14 ods. 2 zákona o ochrane pred legalizáciou, v neohlásení NOO podľa § 17 zákona o ochrane pred legalizáciou.

Oddelenie KPO v rámci metodickej činnosti podávalo stanoviská k praktickej aplikácii zákona o ochrane pred legalizáciou subjektom zaradeným medzi povinné osoby v zmysle § 5 zákona o ochrane pred legalizáciou, a to na základe písomnej, tzv. kvalifikovanej žiadosti, ktorej náležitosti sú zverejnené na webovom sídle FSJ. V roku 2018 oddelenie KPO vypracovalo 12 takýchto stanovísk.

V rámci svojej činnosti sa oddelenie KPO ďalej zúčastňovalo rôznych školení, konzultácií, či rokovaní zameraných na mnohé aplikačné problémy, ktoré sa vyskytli v súvislosti s plnením úloh FSJ podľa zákona o ochrane pred legalizáciou. V roku 2018 sa oddelenie KPO zúčastnilo viacerých pracovných stretnutí v súvislosti s legislatívnym procesom novelizácie zákona o ochrane pred legalizáciou v spolupráci s odborom bezpečnostnej legislatívy kancelárie ministra vnútra SR. V tejto súvislosti sa taktiež zúčastnilo na rokovaní ústavnoprávneho výboru Národnej rady SR (ďalej len „NR SR“), výboru hospodárskych záležitostí NR SR, výboru pre financie a rozpočet NR SR, výboru pre obranu a bezpečnosť NR SR, ako aj samotného zasadania NR SR.

Prostredníctvom listu adresovaného komorám, asociáciám a profesným združeniam, oddelenie KPO informovalo povinné osoby o prijatí zákona č. 52/2018 Z. z., ktorým bol novelizovaný zákon o ochrane pred legalizáciou, s poukázaním na najdôležitejšie zmeny v uvedenom zákone.

V súvislosti s ukončením procesu NHR boli prezentované výsledky z tohto hodnotenia za sektory cenných papierov, poisťovníctva a bankovníctva formou prednášok na osobnom stretnutí s povinnými osobami.

Oddelenie KPO taktiež zabezpečovalo legislatívny proces súvisiaci s predložením Akčného plánu, na rokovanie vlády SR ako nelegislatívneho právneho aktu.

V súvislosti s transpozíciou novely IV. AML smernice, sa oddelenie KPO taktiež zúčastnilo rokovania so zástupcami odboru bezpečnostnej legislatívy kancelárie ministra vnútra SR, Ministerstva financií SR a zástupcami NBS.

Tabuľka č. 10: Prehľad aktivít vykonaných oddelením KPO

Povinná osoba (profesijné združenie), u ktorej bola vykonaná aktivita	Predmet školení, rokovaní, konzultácií
Inštitút bankového vzdelávania/ Slovenská banková asociácia/ banky	Aplikačné problémy pri uplatňovaní zákona o ochrane pred legalizáciou, spracovávanie hlásení o NOO pre FSJ, prezentácia výsledkov NHR pre modul bankovníctva.
Poisťovne a sprostredkovatelia poistenia	Aplikačné problémy pri uplatňovaní zákona o ochrane pred legalizáciou, prezentácia výsledkov NHR, školenia a konzultácie súvislosti novelizáciou zákona o ochrane pred legalizáciou
Obchodníci s cennými papiermi	Prezentácia výsledkov NHR pre modul cenných papierov, školenia a konzultácie súvislosti novelizáciou zákona o ochrane pred legalizáciou
Slovenská komora audítorov	Školenie a následné konzultácie k novele zákona o ochrane pred legalizáciou
Notárska komora SR	Školenie a následné konzultácie k novele zákona o ochrane pred legalizáciou
Poštový podnik	Školenie a následné konzultácie k novele zákona o ochrane pred legalizáciou

Zdroj: štatistické údaje FSJ

4. Medzinárodná spolupráca

Zdieľanie finančných spravodajských informácií má prvoradý význam a stalo sa základným kameňom medzinárodného úsilia o boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu. Znamená to, že pranie špinavých peňazí a financovanie terorizmu je možné účinne riešiť iba spoločným úsilím na národnej a medzinárodnej úrovni. FIU na celom svete sú podľa medzinárodných štandardov proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu povinné vymieňať si informácie a zapojiť sa do medzinárodnej spolupráce.

FSJ investuje do udržiavania a rozširovania medzinárodnej spolupráce so svojimi partnermi nielen v oblasti operatívnej výmeny údajov, ale aj v súvislosti s prenosom a výmenou vedomostí a skúseností. FSJ je aktívnym členom medzinárodných orgánov, ako je výbor Moneyval, Egmont Group, FIU.NET a Platforma FIU v rámci EÚ.

4.1. Formy spolupráce

Medzinárodná spolupráca sa neobmedzuje len na konkrétne prípady výmeny informácií, ale zahŕňa aj všeobecnú výmenu skúseností, najlepších postupov a účasť v medzinárodných pracovných skupinách a organizáciách.

Výmena informácií v celosvetovom kontexte sa riadi vnútroštátnymi právnymi predpismi, ktoré sú založené na princípoch výmeny informácií Egmontskej skupiny FIU. Ide o platformu na bezpečnú výmenu odborných znalostí finančných informácií určených primárne na boj proti legalizácii a financovaniu terorizmu. FSJ je členom medzinárodnej skupiny Egmont Group od roku 1997. Táto skupina ako celosvetové zoskupenie národných FIU aktuálne zahŕňa členstvo 158 FIU.

4.2. Spôsoby medzinárodnej komunikácie a zhodnotenie spolupráce s partnerskými subjektmi na medzinárodnej úrovni

V praxi výmena informácií v rámci členstva v skupine Egmont Group prebieha prostredníctvom zabezpečenej a šifrovanej elektronickej siete na výmenu informácií Egmont Secure Web (ESW), pomocou ktorej je možné komunikovať s FIU z celého sveta. Ďalšou možnosťou je komunikácia prostredníctvom počítačovej siete Financial Intelligence Unit Network (FIU.NET). Ide o decentralizovanú počítačovú sieť poskytujúcu výmenu informácií medzi FIU členských štátov Európskej únie. V rámci FIU.NET bola vytvorená sofistikovaná technológia Ma3tch, ktorá umožňuje FIU pripojeným na FIU.NET, aby porovnali zhodu ich dát anonymným spôsobom s inými FIU.

Tabuľka č. 11: Prehľad vybraných činností oddelenia medzinárodnej spolupráce v rokoch 2016 – 2018

Rok	Počet žiadostí zaslaných do zahraničia	Počet vybavených dožiadaní zo zahraničia	Počet informácií odstúpených do zahraničia*	Počet informácií o slovenských subjektoch prijatých zo zahraničia
2016	78	321	321	156
2017	89	265	654	211
2018	85	240	555	420

Zdroj: štatistické údaje OMS FSJ

* „Počet informácií odstúpených zahraničným FIU zahŕňa celkový počet odstúpených informácií, nie len počet informácií získaných z hlásení o NOO (napr. dopĺňajúce informácie, informácie získané z vlastnej činnosti a pod.).“

Za predpokladu, že žiadosti zo zahraničia spĺňajú minimálne požiadavky stanovené v princípoch Egmontskej skupiny na výmenu informácií, (t.j. spojitosť s krajinou, ktorej je požiadavka adresovaná, dostatočné dôvody na podozrenie z prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, úplný opis prípadu), môže si FSJ vymeniť dostupné informácie so zahraničnými partnerskými FIU. Vymenené informácie sa následne môžu použiť výlučne iba na analytické účely/ spravodajské účely pre ďalšie operatívne preverovanie. Informácie je možné odstúpiť ďalej OČTK len s výslovným súhlasom zasielajúcej FIU. Ak sa informácie prejavia ako užitočné a je potrebné ich použiť ako dôkaz v trestnom konaní, je potrebné o ne požiadať prostredníctvom medzinárodnej právnej pomoci.

Na bilaterálnej úrovni sa FSJ zameriavala na spoluprácu k jednotlivým špecifickým prípadom. Medzi krajiny, ktoré v roku 2018 prostredníctvom komunikačnej siete ESW aj FIU.NET najčastejšie požadovali informácie od FSJ patrili Česká republika (49), Maďarsko (44), Taliansko (25), Nemecko (11), Ukrajina (12), USA (8), Francúzsko (8), Spojené kráľovstvo (6) a Estónsko (6). Naopak krajiny, ktorým FSJ zaslala v roku 2018 prostredníctvom komunikačnej siete ESW aj FIU.NET svoje žiadosti o informácie, patrili predovšetkým Nemecko (12), Spojené kráľovstvo (11), Česká republika (9), Maďarsko (4). Podľa dostupných štatistických údajov získaných z ústredia FIU.NET Bureau, týkajúcich sa zaslaných žiadostí a prijatých dožiadaní prostredníctvom komunikačnej siete FIU.NET sa FSJ v roku 2018 umiestnila na 12. mieste z 28 aktívne pripojených FIU.

Celkovo v hodnotenom období FSJ zaslala cez FIU.NET aj cez ESW 555 spontánnych informácií (z toho 135 cez ESW a 417 cez FIU.NET). Najviac spontánnych informácií bolo odstúpených na FIU Maďarsko (103), FIU Česká republika (72), FIU Taliansko (44), FIU Poľsko (32), FIU Nemecko (27), FIU Rakúsko (23), FIU Spojené kráľovstvo (26), FIU Ukrajina (21), FIU Francúzsko (13) a FIU Švajčiarsko (12).

FSJ prijala prostredníctvom oboch uvedených elektronických systémov ESW aj FIU.NET spolu 420 spontánnych informácií od zahraničných partnerských FIU. Najviac informácií prijala FSJ od FIU Česká republika (59), FIU Maďarsko (25), FIU Nemecko (12), FIU Rakúsko (8), FIU Slovinsko (9) a FIU Chorvátsko (7).

Vzhľadom na nadnárodnú formu páchania trestnej činnosti AML hlavne v našich susedských krajinách, považuje FSJ za dôležité rozvíjať spoluprácu s partnerskými FIU predovšetkým v týchto okolitých krajinách a doplňovať svoje vlastné vedomosti na úseku boja proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu, tiež o informácie a skúsenosti svojich najbližších partnerov, nakoľko bezprostredná spolupráca jednotlivých aktérov v tejto oblasti a pohotová koordinácia činností je základom efektívneho napredovania v tomto neľahkom úsilí. Aj z tohto dôvodu sa v rámci posilnenia kvalitnej medzinárodnej spolupráce každoročne organizujú regionálne workshopy pre susedské partnerské FIU Rakúska, Českej republiky, Maďarska, Poľska, Slovinska a SR, ktorých sa pravidelne zúčastňujú vybraní zástupcovia z FIU uvedených krajín. V roku 2018 sa dané stretnutie konalo na základe pozvánky na FIU Maďarsko a ako hlavné témy stretnutia boli jednotlivými účastníkmi prezentované témy: využitie FIU v boji s daňovými podvodmi v súvislosti s AML, diskusia k páľčivej téme – kryptomeny a skúsenosti zúčastnených FIU s týmto fenoménom pri analýzach hlásení o NOO, strategické analýzy FIU, či dopady novej európskej legislatívy na národnú legislatívu.

4.3. Zastupovanie FSJ v medzinárodných organizáciách

Výbor Moneyval

Zástupcovia FSJ sa v roku 2018 zúčastnili na troch plenárnych zasadnutiach predmetného výboru v Štrasburgu, pričom na jednom z týchto plenárnych zasadnutí bola prerokovávaná aj správa

následného hodnotenia SR k odstraňovaniu nedostatkov identifikovaných počas 4. hodnotiacej návštevy výboru Moneyval, ktorá sa uskutočnila v roku 2010. Vzhľadom na to, že Slovensko formálne začalo 5. kolo vzájomného hodnotenia členských krajín Rady Európy výborom Moneyval, bolo 4. kolo z pohľadu Slovenska ukončené a všetky nedostatočne splnené odporúčania sa stávajú predmetom zvýšeného záujmu hodnotiteľov v piatom kole hodnotenia. V súvislosti so začatým 5. kolom hodnotenia.

Expertná skupina odborníkov na boj proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu (EGMLTF) a FIU Platforma

Zástupcovia FSJ sa v roku 2018 zúčastňovali v Bruseli na pravidelných rokovaníach Expertnej skupiny odborníkov na boj proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu (EGMLTF) ako aj na rokovaníach FIU Platformy, čo je neformálne zoskupenie FIU členských krajín EÚ, ktoré bolo založené v roku 2006 Európskou komisiou. Hlavným účelom vzniku FIU Platformy je uľahčiť spoluprácu medzi FIU a poskytovať poradenstvo a odborné znalosti Komisii v otázkach týkajúcich sa FIU. Predmetom rokovaní týchto skupín boli hlavne nedostatky členských krajín EÚ pri implementácii 4. AML smernice a transpozícia novely 4. AML smernice členskými krajinami EÚ, ako aj pripravovaná smernica o prístupe OČTK k finančným informáciám a pripravované správy Európskej komisie k Nadnárodnému hodnoteniu rizík, k spolupráci FIU v rámci EÚ a k zoznamu vysokorizikových tretích krajín.

5. Cezhraničné ohlasovanie

FSJ ako jediný národný kompetentný orgán prijíma v zmysle colného zákona ohlásenia o preprave peňažných prostriedkov v hotovosti (ďalej len „ohlásenie“), ktorými fyzické osoby vstupujúce alebo vystupujúce z EÚ do krajiny mimo Schengenský priestor a naopak deklarujú, že prepravujú hotovosť vo výške 10 000,- EUR a viac. Ohlasovacia povinnosť je povinnou osobou (§ 4 ods. 2 colného zákona) splnená, ak povinná osoba predloží colným orgánom pri prekračovaní vonkajšej hranice vyplnený predpísaný formulár, v ktorom okrem výšky prepravovanej hotovosti uvádzajú ďalšie obligatórne náležitosti. Autorizované formuláre následne colné orgány zo zákona zasielajú FSJ (§ 4 ods. 4 colného zákona).

FSJ prijala v roku 2018 od colných úradov SR spolu 230 ohlásení v celkovej výške 8 131 825,21 EUR. Z prijatého počtu ohlásení bola v 23 prípadoch udelená bloková pokuta za nesplnenie si ohlasovacej povinnosti v celkovej výške 2.030,- EUR (16 prípadov záchytu bolo oznámených z pobočky colný úrad Bratislava Letisko M. R. Štefánika a 7 záchyty z pobočky colný úrad Vyšné Nemecké). V 69 prípadoch bola preprava peňažných prostriedkov v hotovosti realizovaná leteckou dopravou, v ostatných prípadoch bola použitá pozemná hranica EÚ medzi SR a Ukrajinou.

Povinnými osobami podľa colného zákona boli vo väčšine prípadov občania Ukrajiny (111) – vo viacerých prípadoch išlo o osoby, ktoré opakovane prestupovali vonkajšiu hranicu a zároveň oznamovali, že prepravujú peňažnú hotovosť, a taktiež bolo zistené, že niektoré z týchto osôb sa pri prekračovaní vonkajšej hranice raz preukazovali ako občania Ukrajiny, pri následnom prekročení si vo formulári uvádzali maďarskú štátnu príslušnosť, Maďarska (22) a Ruskej federácie (8), ktorí prekračovali vonkajšiu hranicu cez cestný hraničný priechod Užhorod – Vyšné Nemecké (102), Mali Selmenci – Veľké Slemence (49), Malý Bereznyj – Ubl'a (10) a pri prilete/odlete na/z Letisko M. R. Štefánika v Bratislave (68) či Letisko Košice (1).

Najčastejším účelom použitia prepravovanej peňažnej hotovosti, ktorú povinné osoby vo väčšine prípadov deklarovali ako vlastné úspory, bola kúpa nehnuteľnosti (53), kúpa motorového vozidla (51), vklad na účet v banke (47), podnikanie (28), pre osobnú potrebu (22) a rôzne nákupy (19),

príčom SR bola vo väčšine prípadov uvedená ako cieľová krajina. V niektorých prípadoch bola SR iba ako tranzitná krajina a prepravované peňažné prostriedky chceli povinné osoby najviac utrátiť v Česku, Rakúsku, Nemecku, Slovinsku a Poľsku.

Informácie z prijatých ohlásení boli po vykonanom preverení v dostupných informačných systémoch PZ, vrátane KIS FSJ, a otvorených zdrojoch uložené do KIS FSJ pre ďalšie využitie (176). FSJ odstúpila 40 spontánných informácií príslušným FIU na ďalšie využitie, v 7 prípadoch bola informácia odstúpená príslušným policajným orgánom a v 19 prípadoch bola informácia z ohlásenia odstúpená na Finančnému riaditeľstvu SR na prípadné využitie v daňovom konaní.

Tabuľka č. 12: Prehľad počtov hlásení o preprave peňažných prostriedkov z/do EÚ prijatých FSJ a výšky prepravovaných peňažných prostriedkov v rokoch 2016 - 2018

Rok	Počet prijatých ohlásení	Výška prepravovaných peňažných prostriedkov v EUR
2016	124	4 016 396,51
2017	152	5 261 245,86 + 1 dlhopis 14 975 000 000 \$
2018	230	8 131 825,21

Zdroj: štatistické údaje AO FSJ

6. Zhodnotenie spolupráce s partnerskými subjektmi

Kvalitná a efektívna činnosť FSJ je podmienená kvalitou koordinácie činností všetkých dotknutých orgánov na národnej úrovni v oblasti boja legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu. V rámci takejto koordinácie boli v priebehu roka 2018 uskutočnené dve dôležité aktivity a množstvo súčinnostných koordinačných stretnutí najmä s kľúčovými partnermi participujúcimi v boji proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu na národnej úrovni (ostatné zložky polície, Ministerstva financií SR, MS SR, GP SR, Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, NBS, KÚFS, Slovenská informačná služba, Vojenské spravodajstvo a pod.).

Prvou dôležitou aktivitou bolo zasadnutie členov národnej expertnej skupiny na prevenciu a boj proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti a financovaniu terorizmu (ďalej len NES-LP). Na rozdiel od predchádzajúcich rokov v roku 2018 došlo k formálnemu utlmeniu pôsobenia NES-LP, nakoľko sa konalo len jedno stretnutie skupiny. Pracovná skupina sa pritom tentokrát nezaoberala typologickými otázkami a ani žiadnymi prierezovými otázkami týkajúcimi sa predmetnej trestnej činnosti. Hlavnou témou zasadnutia bolo oboznámiť členov skupiny s obsahom jednotlivých prezentácií k preukazovaniu efektívnosti implementácie 40. odporúčaní FATF na účely metodicko-inštruktážneho seminára v rámci 5. kola vzájomného hodnotenia členských krajín Rady Európy výborom Moneyval. Členom skupiny bol bližšie uvedený obsah jednotlivých jedenástich prezentácií k bezprostredným výsledkom Moneyval, pričom ide o kľúčový bod hodnotenia 5. kola hodnotenia. Vzhľadom na horizontálny charakter jednotlivých bezprostredných výsledkov je nevyhnutné, aby sa na príprave podieľali a spolupracovali naraz viaceré rezorty a subjekty. Tieto prezentácie tvorili predprípravu k vyplňaniu dotazníkov Moneyval.

V súvislosti so začatým 5. kolom hodnotenia bolo druhou kľúčovou aktivitou pri spolupráci a koordinácii na národnej úrovni zorganizovanie dvojkoľového metodicko-inštruktážneho seminára, ktorý vyplýva z procedúr FATF. Sekretariát Moneyval približne rok pred hodnotiacou návštevou vyšle na uvedený seminár dvoch školiteľov pre hodnotenú krajinu, aby pomocou prezentácií FATF (pripravené

výhradne na tento účel) poskytol všeobecný úvod do 5. kola hodnotenia spoločne s niekoľkými modulmi, ktoré sa týkajú procedúr hodnotenia. Následne sa prezentujú všetky bezprostredné výsledky, ich hlavné črty, horizontálne nedostatky a osvedčené postupy krajín, ktoré už boli hodnotené FATF/Moneyval.

Školenie pre SR sa uskutočnilo v dňoch 13. a 14. novembra 2018. Prizvané boli najdôležitejšie zainteresované subjekty z verejného a súkromného sektora, nakoľko tie budú participovať na príprave materiálov potrebných pre samotné hodnotenie (vyplňanie dotazníkov, osobné stretnutia počas hodnotiacej návštevy). Zároveň sa školenia zúčastnili osoby zodpovedné za prípravu NHR a implementáciu zistení vyplývajúcich z tohto hodnotenia. Cieľom školenia bolo vzniesť akékoľvek problémy, ktorým kompetentné subjekty môžu čeliť pri vyplňaní dotazníkov alebo počas hodnotiacej návštevy tak, aby následne mohol Sekretariát Moneyval poskytnúť nevyhnutné usmernenia. Cieľ metodicko-inštruktážneho seminára bol naplnený.

KONTAKTNÉ ÚDAJE

ADRESA

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
Prezídium Policajného zboru
národná kriminálna agentúra
finančná spravodajská jednotka
Pribinova 2
812 72 Bratislava

INTERNET

web: www.minv.sk/?financna-policia
e-mail: sjfpsek@minv.sk

TELEFÓN/FAX

tel.: 09610/51402
fax: 09610/59047

KONTAKTNÉ ÚDAJE pre OHLASOVANIE NOO

Osobne: Račianska 45, 832 02 Bratislava
Písomne: Finančná spravodajská jednotka, Pribinova 2, 812 72 Bratislava
Elektronicky: sjfpnoo@minv.sk
Telefonicky: 09610/51419
Faxom: 09610/59047